

Region Blekinge

2024-03-19

Vårt ärendenr: 2024/00486

Ert ärendenr: Fö2024/00152

Till Försvarsdepartementet

Remissvar gällande avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater

Regionstyrelsen har vid sitt sammanträde den 12 mars 2024 § 81 behandlat remissvar gällande avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater. Protokollsutdrag bifogas när protokollet har justerats.

Region Blekinge

På regionstyrelsens vägnar:

Robert Lindén (SD)
Regionstyrelsens ordförande

Peter Lilja
Regiondirektör

Remissvar gällande avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslås besluta:

Att godkänna remissvar gällande avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater.

Sammanfattning

Sverige och USA undertecknade den 5 december 2023 ett avtal om försvarssamarbete, ett så kallat Defense Cooperation Agreement (DCA-avtal). Sverige har ett nära samarbete med USA inom det säkerhets- och försvarspolitiska området, vilket kommer fördjupas ytterligare med DCA-avtalet. Avtalet reglerar de närmare förutsättningarna för amerikansk militär närvaro i Sverige och förbättrar därmed förutsättningarna för amerikanskt stöd till Sverige och blir en viktig grund för försvaret i norra Europa.

DCA-avtalet innehåller bestämmelser om den rättsliga statusen för den amerikanska styrkan, dess personal, anhöriga och leverantörer. Därutöver regleras frågor såsom amerikanska styrkors rätt till tillträde till svenskt territorium, deras rätt att få använda vissa av Försvarsmaktens anläggningar och områden och rätt att bedriva viss verksamhet till stöd för den egna styrkan och dess personal

I detta pekas särskilt flygflottiljen F17 Kallinge och Ronneby flottiljoområde ut som organisatorisk enhet som i särskild ordning kommer omfattas av detta försvarssamarbete.

Region Blekinge lyfter särskilt fram delarna i förslagen kopplade till Hälso- och sjukvård och stödjer de förslag som författningsförändringar som anges i underlaget.

Bakgrund

Försvarsdepartementet har ställt möjlighet till Region Blekinge att inkomma med synpunkter på remiss rörande avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater.

Fördjupad ärendebeskrivning

För att samarbeten mellan olika länders militära styrkor ska fungera krävs avtal som reglerar vilka villkor som ska gälla för de gästande styrkorna och övrig personal samt anhöriga.

De militära statusavtalen behövs och används så snart ett lands militära personal efter inbjudan av den mottagande staten befinner sig på denna stats territorium.

Syftet med avtalen är att på förhand reglera en rad frågor som kan uppstå i samband med att en sändande stats militära personal befinner sig i en mottagande stat.

Sverige och USA undertecknade den 5 december 2023 ett avtal om försvarssamarbete, ett så kallat Defense Cooperation Agreement (DCA-avtal).

Sverige har ett nära samarbete med USA inom det säkerhets- och försvarspolitiska området, vilket kommer fördjupas ytterligare med DCA-avtalet. Avtalet reglerar de närmare förutsättningarna för amerikansk militär närvaro i Sverige och förbättrar därmed förutsättningarna för amerikanskt stöd till Sverige och blir en viktig grund för försvaret i norra Europa.

Defense Cooperation Agreement (DCA-avtal). DCA-avtalet reglerar de närmare förutsättningarna för amerikansk militär närvaro i Sverige. Det bygger vidare på och kompletterar avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (Nato SOFA) och avtalet mellan de stater som är parter i nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (PFF SOFA), vars materiella innehåll överensstämmer med Nato SOFA. DCA-avtalet innehåller bestämmelser om den rättsliga statusen för den amerikanska styrkan, dess personal, anhöriga och leverantörer. Därutöver regleras frågor såsom amerikanska styrkors rätt till tillträde till svenskt territorium, deras rätt att få använda vissa av Försvarsmaktens anläggningar och områden och rätt att bedriva viss verksamhet till stöd för den egna styrkan och dess personal.

Remissen föreslår att avtalet godkänns och i samband med det även att ett antal författningsändringar sker som är nödvändiga för att Sverige ska kunna uppfylla sina förpliktelser enligt avtalet.

Region Blekinges remissvar

Inom ramen för detta remissvar kommer fokus ske på de förslag som bedöms ha direkt koppling till Region Blekinges hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Enligt förslag till lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt stöd och 7§ ” *Amerikanska styrkor och amerikanska leverantörer till styrkorna får inom ramen för avtalet den 5 december 2023 mellan Sverige och Amerikas förenta stater om försvarssamarbete bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet och tandvårdsverksamhet i Sverige när vårdtagarna ingår i den amerikanska militära styrkan. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med de bestämmelser som gäller i Amerikas förenta stater.*

En vårdtagare som tar emot sådan vård som anses i första stycket omfattas inte av svenska regler om hälso- och sjukvård och tandvård.

8 § Sjukvårdsprodukter och den övriga utrustning som behövs för att bedriva sådan verksamhet som anses i 7 § får föras in till och ut från Sverige samt användas i Sverige i enlighet med de bestämmelser som gäller i Amerikas förenta stater.”

Det framkommer vidare i remissen att det därför bör finnas en möjlighet för de amerikanska styrkorna eller en leverantör att – för att tillgodose styrkornas behov – utöva yrken inom hälso- och sjukvården utan krav på svensk legitimation eller motsvarande tillstånd.

Den rättsliga regleringen på hälso- och sjukvårdsområdet är omfattande och kan övergripande sägas syfta till att ge patienter en säker och effektiv vård. Regionen har ingen avvikande uppfattning mot de förändringar som föreslås i underlaget utan kan bifalla det mot bakgrund av att det sker en utökat förtydligande kring ansvarsförhållanden mellan amerikansk och svensk hälso- och sjukvårdslagstiftning. Region Blekinge ser det som viktigt att klargöra grundläggande ansvarsprinciper i relation till avtalet vilket sker i kopplat till de förklaringar som anges som skäl för de

författningsförändringar som föreslås. Därav stödjer Region Blekinge utredningens förslag kopplat till detta område specifikt.

Utöver detta föreslås en större mängd regleringar i gällande lagstiftning. Region Blekinge har vid genomgång av dessa bedömt att det inte föreligger någon avvikande uppfattning eller behov kring komplettering och förtydligande i de förslag som föreligger.

Barnrättsperspektiv

3 - Ingen påverkan på barn